

Sygn. akt VI GC 37/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym

przewodniczący SSO Jerzy P. Naworski

protokolant st. sekr. sądowy Dorota Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 06 czerwca 2016 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy G.

przeciwko M. D. i Z. D.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego M. D. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów procesu,

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanego Z. D. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów procesu

UZASADNIENIE

Powódka Gmina G. pozwem z dnia 31 grudnia 2015 r. (dała stempla pocztowego, k. 35a) domaga się zasądzenia od pozwanych M. D. i Z. D. kwoty 80.000,00 zł z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa. Powódka wskazała, że zawarła z pozwanym M. D. (dalej też jako pozwany 1) umowę, w ramach której pozwany miał wykonać projekt budowlany, wykonawczy oraz kosztorys inwestorski z przedmiarem robót budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy G. etap III. Dokumentacja opracowana przez pozwanego 1 posłużyła do sporządzenia dokumentacji przetargowej. W wyniku przetargu została wybrana oferta pozwanego Z. D. (dalej też jako pozwany 2), który wykonał oczyszczalnię. Po oddaniu wszystkich oczyszczalni ścieków ze strony mieszkańców pojawiły się skargi dotyczące niewłaściwego funkcjonowania urządzeń, dużej ich awaryjności i braku oczekiwanych efektów. Powódka próbowała ustalić z czyjej winy powstały szkody, lecz pozwani udzielali sprzecznych wyjaśnień. Nie zostało to ustalone także na spotkaniu w dniu 11 kwietnia 2012 r. Powódka zleciła opracowanie ekspertyzy W. P., który obciążył odpowiedzialnością za błędy pozwanego 1. Powódka wystąpiła przeciwko pozwanemu 1 z zawezwaniem do przeprowadzenia próby ugodowej, która nie dała rezultatu. Powódka nie jest w stanie rozstrzygnąć w sposób nie budzący wątpliwości, który z pozwanych ponosi odpowiedzialność za nienależyte wykonanie dzieła. Według powódki odpowiedzialność pozwanych jest solidarna, gdyż każdy z nich odpowiada z innej podstawy, lecz dotyczy jednej szkody.

Pozwany 1 wniósł o oddalenie powództwa i o wezwanie do udziału w sprawie ubezpieczyciela (...) S.A. w S., a na rozprawie w dniu 06 czerwca 2016 r. o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany 1, kwestionując swoją odpowiedzialność, z ostrożności podniósł zarzut przedawnienia roszczeń z tytułu rękojmi i roszczeń odszkodowawczych. Pozwany 1

wskazał, że ani kierownik budowy, ani inspektor nadzoru nie negowali sposobu rozwiązania odprowadzenia ścieków do gruntu. Rozwiązanie projektowe polegające na odsączaniu i dopasowaniu do charakterystyki gruntu mogło być skorygowane na etapie wykonania inwestycji. Pozwany 1 podniósł, że powód nie wykazał podstawy roszczenia i sposobu wyliczenia odszkodowania. Powód już w kwietniu 2012 r. wiedział o wadach projektu, a zatem jego roszczenie uległo przedawnieniu; także roszczenia z tytułu rękojmi wygasły (k. 65-66, s. 2).

Pozwany 2 wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powoda kosztów procesu wskazując, że odbiór oczyszczalni nastąpił w czerwcu 2012 r. bez zastrzeżeń. Podczas wykonania umowy wystąpiły rozbieżności pomiędzy obmiarami w dokumentacji projektowej a rzeczywistym stanem rzeczy wymagający poprawienia i zmiany dokumentacji, w szczególności przeprojektowania odprowadzenia ścieków oczyszczonych za pomocą tuneli rozsączających. Powódka nie wykazała przesłanek odpowiedzialności pozwanego 2; nie określiła na czym miałyby polegać naruszenie zobowiązania przez pozwanego 2, nie udowodniła wysokości szkody ani związku przyczynowego. Wprawdzie biegły sądowy mógłby wyjaśnić przyczyny wadliwego funkcjonowania przydomowych oczyszczalni, ale nie przesądza to winy poszczególnych pozwanych. Pozwany 2 podniósł ponadto upływ trzyletniego terminu przedawnienia roszczenia (k. 52-55).

Powódka w piśmie przygotowawczym z dnia 06 maja 2016 r. zakwestionowała zarzut przedawnienia (k. 90).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Powódka w dniu 02 kwietnia 2010 r. zawarła z pozwanym 1 M. D. umowę o wykonanie dokumentacji technicznej dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy G. III etap” (dalej jako zadanie inwestycyjne). Umowa została zmieniona aneksem. Pozwany 1 wykonał dokumentację przed listopadem 2010 r., a dodatkową dokumentację dostarczył powódce w czerwcu 2011 r.

W oparciu o wykonaną przez pozwanego 1 dokumentację pozwany 2 Z. D. na podstawie zawartej z powódką w dniu 03 października 2011 r. umowy wykonał zadanie inwestycyjne. W trakcie realizacji zadania pozwany 2 sygnalizował powódce rozbieżności między obmiarem w dokumentacji a stanem rzeczywistym. W dniu 25 czerwca 2012 r. powódka wystawiła pozwanemu 2 referencje. W dniu 22 czerwca 2012 r. pozwany 2 zwrócił się do powódki o przedłużenie terminu wykonania robót do końca sierpnia 2012 r. Odbiór wykonanych robót od pozwanego 2 nastąpił latem 2012 r.

dowód:

- umowa o wykonanie dokumentacji zwarta z pozwanym 1, k.7-8, s. 2,
- aneks do umowy, k. 9,
- przyznanie przed powódkę faktu dostarczenia dokumentacji przed listopadem 2010 r., rozprawa z dnia 06 czerwca 2016 r., 00.04.20, k. 94,
- dodatkowa dokumentacja projektowa opracowana przez pozwanego 1, k. 10-11,
- umowa o wykonanie zadania zawarta z pozwanym 2, k. 12-15,
- pismo pozwanego 2 do powódki z dnia 02 stycznia 2012 r., k. 37,
- referencje wystawione przez powódkę pozwanemu 2, k. 56,
- pismo pozwanego dnia do powódki z prośbą o przedłużenie terminu wykonania robót, k. 58,
- przyznanie przez pełnomocnika powódki odebrania zadania wykonanego przez pozwanego 2 latem 2012 r., rozprawa z dnia 06 czerwca 2016 r., 00.17.34, k. 95

W trakcie eksploatacji oczyszczalni wystąpiły liczne awarie oczyszczalni. Na temat rozbieżności między dokumentacją a zakresem wykonanych robót w dniu 11 kwietnia 2012 r. odbyło się spotkanie z udziałem stron. W 2012 i 2013 r. powódka wielokrotnie zawiadamiała pozwanego 2 o awariach i wzywała go do usunięcia wad, wskazując na utrudniony kontakt. O awariach powódka zawiadamiała także pozwanego 1. Powódka zleciła opracowanie opinii technicznej W. P., który stwierdził, że:

- 1) w miejscu posadowienia oczyszczalni występują granty gliniaste o bardzo słabej przepuszczalności, niespełniające wymagań gruntów o dobrej przepuszczalności przy montażu przydomowych oczyszczalni ścieków z drenażami rozsączającymi,
- 2) w projekcie budowlanym nie ujęto informacji o warunkach wód gruntowych i poziomie wód gruntowych,
- 3) oczyszczalnie zostały wykonane zgodnie ze sztuką budowlaną,
- 4) tunele rozsączające nie spełniały swojej roli, szybko się zapełniały, uniemożliwiając dopływ kolejnych partii ścieków.

Na spotkaniu w dniu 06 listopada 2013 r. z udziałem przedstawicieli powódki i pozwanego 1 powódka przedstawiła ekspertyzę W. P. i zobowiązała pozwanego 1 do ustosunkowania się do niej. Pozwany 1 podnosił w pismach do powódki, że inwestor nie zlecił wykonania dokumentacji geotechnicznej.

Powódka wielokrotnie wzywała pozwanego 2 do usunięcia awarii oczyszczalni. Na spotkaniu w dniu 03 września 2014 r. pozwany 1 zobowiązał się do przedstawienia rozwiązań technicznych umożliwiających poprawne oczyszczalni do dnia 16 września 2014 r. i w tym dniu takie rozwiązania zaproponował dla 4 oczyszczalni, a w dniach 26 września i 24 października 2014 r. dla kolejnych oczyszczalni..

W dniu 25 marca 2015 r. powódka zwróciła się do pozywanego 2 o przedłożenie aktualnej gwarancji ubezpieczeniowej wskazując, że jest to związane z nienależytym wykonaniem umowy i żądaniem naprawienia szkody. W dniu 03 czerwca 2015 r. powódka złożyła przeciwko pozwanemu 1 bezskuteczny wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Pozwany 2 w dniu 01 września 2015 r. zakwestionował swoją odpowiedzialność z tytułu awarii oczyszczalni w miejscowości S..

dowód:

- protokół ze spotkania w dniu 11 kwietnia 2012 r., k. 16,
- pisma powódki do pozwanego 2, k. 17-20,
- pismo powódki do pozwanego 1, k. 21,
- ekspertyza W. P., k. 29-30,
- notatka ze spotkania z dnia 06 listopada 2013 r., k. 22,
- pismo pozwanego 1 z dnia 14 listopada 2013 r., k. 66a
- wezwania powódki skierowane do pozwanego 2, k.23, 24 i 26,
- protokół z przeglądu i spotkania z dnia 03 września 2014 r., k. 28,
- propozycje pozwanego 1 rozwiązania dla 4 oczyszczalni, k. 67,
- rozwiązania zaproponowane przez pozwanego 1 dla kolejnych oczyszczalni, k. 68-71,
- pismo powódki do pozwanego 2 z dnia 25 marca 2015 r., k. 32,
- wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, k. 31,

- pismo pozwanego 2 do powódki z dnia 01 września 2015 r. ze zdjęciami, k. 33-35

Stan faktyczny został ustalony na podstawie złożonych przez strony do akt sprawy dokumentów, faktów bezspornych między stronami i przyznanych przez powódkę. Dokumenty nie są kwestionowane przez strony, a zatem stanowią miarodajne dowody w sprawie.

Pełnomocnik powódki przyznał, że dokumentacja projektowa została przez pozwanego 1 przekazana przed listopadem 2010 r., a odbiór zadania od pozwanego 2 latem 2012 r. W świetle dokumentów znajdujących się w aktach sprawy przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.). Poza sporem między powódką i pozwanym 2 jest również fakt podpisania umowy o wykonanie zadania inwestycyjnego.

Sąd oddalił wnioski dowodowe osobowe powódki i obu pozwanych. Tylko pełnomocnik pozwanego 1 zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. (rozprawa z dnia 06 czerwca 2016 r., 00.19.44-00.19.58, k. 96). Pełnomocnik powódki przed zamknięciem rozprawy nie podtrzymał pozostałych wniosków dowodowych zgłoszonych w pozwie. Żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń związanych z brakiem decyzji dotyczących jej wniosków dowodowych.

W pierwszej kolejności konieczne jest ustosunkowanie się do zarzutu przedawnienia. Powódka domaga się zasądzenia od obu pozwanych odszkodowania z tytułu naruszenia zobowiązania (art. 471 k.c.). Bezprzedmiotowy jest tym samym zarzut pozywanego 1 dotyczący upływu terminu rękojmi.

Łącząc powódkę z pozwanym 1 umowa o wykonanie dokumentacji technicznej dla zadania inwestycyjnego (k. 7-9) jest niewątpliwie umową o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. W związku z tym do przedawnienia wynikających z niej roszczeń, w tym roszczenia o naprawienie szkody z tytułu naruszenia zobowiązania, znajduje zastosowanie art. 646 k.c. Przepis ten przewiduje dwuletni termin przedawnienia roszczeń liczony od dnia oddania dzieła. Powódka przyznała, że dokumentacja projektowa została przez pozwanego 1 przekazana przed listopadem 2011 r., a skoro tak to termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął przed listopadem 2013 r. Roszczenie powódki przedawniło się zatem przed złożeniem wniosku o zawezwanie do próby ugodowej w dniu 03 czerwca 2015 r.

W tej sytuacji i skoro pozwany 1 podniósł zarzut przedawnienia powództwo należało w stosunku do niego oddalić (art. 117 § 2 zd. 1 k.c.).

Więcej wątpliwości jest związanych z zarzutem przedawnienia podniesionym przez pozwanego 2. Powódkę i tego pozwanego łączyła umowa o roboty budowlane, a ponieważ przepisy tytułu XVI księgi trzeciej k.c. nie normują terminu przedawnienia ani nie zawierają odesłania do art. 646 k.c., zastosowanie znajduje art. 118 k.c. Pozwany 2 twierdzi, że w rachubę wchodzi trzyletni termin przedawnienia roszczeń. Pełnomocnik powódki, kwestionując zasadność zarzutu przedawnienia, nie odniósł się do kwestii terminu przedawnienia. Więcej argumentów przemawia za wskazanym przez pozwanego 2 terminie trzech lat, który dotyczy roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (art. 118 in fine k.c.). Powódka zawierając z pozwanym 2 umowę o wykonanie zadania instytucyjnego występowała w charakterze przedsiębiorcy, a zatem roszczenia z niej wynikające, scilicet na naprawienie szkody wyrządzonej naruszeniem zobowiązania, są związane z prowadzoną działalnością gospodarczą; tym samym przedawniają się w terminie trzech lat.

Kontrowersje mogą też dotyczyć początku biegu terminu przedawnienia roszczenia powstałego w wyniku nienależytego wykonania umowy o roboty budowlane. Sąd Najwyższy opowiada się za poglądem, zgodnie z którym termin przedawnienia tego roszczenia rozpoczyna się od dnia odbioru zadania inwestycyjnego (np. uchwała z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 72/13, OSNC-ZD 2014, nr B, poz. 40; uzasadnienie wyroku z dnia 3 października 2014 r., V CSK 630/13, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 96). Ponieważ powódka przyznała, że inwestycja została oddana latem 2012 r. roszczenie uległo przedawnieniu latem 2015 r., a zatem przed terminem wniesienia pozwu w dniu 31 grudnia 2015 r. (k. 35a).

W związku z tym zasadny okazał się także zarzut przedawnienia roszczenia w stosunku do pozwanego 2, co powoduje konieczność oddalenia powództwa w stosunku do tego pozwanego (art. 117 § 2 1 k.c.).

Pomijając zasadność zarzutu przedawnienia roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie także z uwagi na niewykazanie wszystkich przesłanek odpowiedzialności kontraktowej, tj. wysokości szkody. Zgłoszone przez powódkę dowody nie obejmują wysokości szkody, której wykazania wymaga art. 471 k.c.

Z przedstawionych względów powództwo jako bezzasadne należało oddalić i zasądzić od powódki na rzecz każdego z pozwanych koszty procesu w kwocie 3.617,00 zł, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości określonej w poprzedniej taryfie radcowskiej (3.600,00 zł) i opłata skarbową od pełnomocnictwa (17,00 zł) – art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c.

(...)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

T., (...)